

A-level

BIBLICAL HEBREW

Paper 1 Translation, Comprehension and Composition

Source Booklet

This insert contains:

- Passage 1 for use with Question 01
- Passage 2 for use with Questions 02.1–02.13
- Passage 3 for use with Question 03
- Passage 4 for use with Question 04
- Passage 5 for use with Questions 05.1–05.10
- Passage 6 for use with Question 06

Section A

Unseen prose translation, comprehension and pointing

0 1

Passage 1

Daniel 10:15–21

Daniel has a vision of an angel.

Translate this passage into **English** in your answer book.

- 1 וּבְדַבְּרוֹ עִמִּי כְּדַבְּרִים הָאֵלֶּה נִתְּתִי פָנַי אֲרָצָה
- 2 וְנִאֲלַמְתִּי: וְהִנֵּה כְּדָמוֹת בְּנֵי אָדָם נִגַּע עַל-שִׁפְתָּי
- 3 וְאִפְתַּח-פִּי וְאֶדְבַּרְהָ וְאָמַרְהָ אֶל-הָעַמִּיד לְנִגְדֵי אֲדֹנָי
- 4 בַּמְרֹאֶה נִהְפְּכוּ צִרְיִל עָלַי וְלֹא עֲצָרְתִּי כָח: וְהִיךְ יוֹכֵל
- 5 עֶבֶד אֲדֹנָי זֶה לְדַבֵּר עִם-אֲדֹנָי זֶה וְאֲנִי מֵעַתָּה
- 6 לֹא-יַעֲמִד-בִּי כָח וְנִשְׁמָה לֹא נִשְׁאַרְה-בִּי: וְיִסָּף
- 7 וְיִגַּע-בִּי כְּמֹרְאָה אָדָם וְיִחַזְקֵנִי: וַיֹּאמֶר אֶל-תִּירָא
- 8 אִישׁ-חֲמִדּוֹת שְׁלוֹם לָךְ חֲזַק וְחַזַּק וְכַדְבְּרוּ עִמִּי
- 9 הַתְּחִזְקֵתִי וְאָמַרְהָ יְדַבֵּר אֲדֹנָי כִּי חֲזַקְתָּנִי: וַיֹּאמֶר
- 10 הִיזְעֵתָ לְמָה-בָּאתִי אֵלֶיךָ וְעַתָּה אָשׁוּב לְהִלָּחֵם
- 11 עִם-שָׂר פָּרַס וְאֲנִי יוֹצֵא וְהִנֵּה שַׂר-יִנּוֹן בָּא: אָבֵל אֲגִיד
- 12 לָךְ אֶת-הַרְשׁוּם בְּכֶתֶב אֲמֵת וְאִין אַחַד
- 13 מִתְּחִזֵּק עִמִּי עַל-אֵלֶּה כִּי אִם-מִיכָאֵל שְׂרָכָם:

Words

צִיָּרָל	(line 4) pang [of pain]
עֲצָרְתִּי	(line 4) [in this context] retain
שָׂר	(line 11) [in this context] guardian angel
הִרְשׂוּם	(line 12) √ רָשַׁם inscribe

Turn over for the next passage

Turn over ►

Passage 2

Judges 9:5–21

Jerubbaal, a military hero, had seventy sons who were the children of his wives. He also had a son, Abimelech, by a concubine from Shechem. Jerubbaal refused, on his own behalf and on behalf of his descendants, the people's request to become their king. Abimelech had other ideas and asked the citizens of Shechem whether it is better to be ruled by seventy men or by one who is their flesh and blood; they agreed and supported him.

Read the following passage and answer the questions in your answer book in **English**.

- 1 וַיָּבֵא בֵּית-אָבִיו עִפְרָתָה וַיְהִרְגֵהָ אֶת-אָחִיו בְּנֵי-יִרְבֵּעַל שִׁבְעִים
- 2 אִישׁ עַל-אָבֹן אַחַת וַיּוֹתֵר יוֹתָם בֶּן-יִרְבֵּעַל הַקָּטָן כִּי נִחְבָּא:
- 3 וַיֵּאֲסֹפוּ כָּל-בְּעָלֵי שְׁכֶם וְכָל-בְּיַת מְלוֹא וַיִּלְכוּ וַיִּמְלִיכוּ
- 4 אֶת-אֲבִימֶלֶךְ לְמֶלֶךְ עִם-אֲלוֹן מִצָּב אֲשֶׁר בְּשֶׁכֶם: וַיַּגְדּוּ לְיוֹתָם
- 5 וַיִּלְדָּ וַיַּעֲמֵד בְּרֹאשׁ הַר-גְּרָזִים וַיִּשָּׂא קוֹלוֹ וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר לָהֶם
- 6 שְׁמָעוּ אֵלַי בְּעָלֵי שְׁכֶם וַיִּשְׁמַע אֲלֵיכֶם אֱ-לֹהִים:
- 7 הַלֹּדֶף הָלָכּוּ הָעֵצִים לְמַשַּׁח עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ וַיֹּאמְרוּ לְזֵית
- 8 מַלְכָּה עָלֵינוּ: וַיֹּאמֶר לָהֶם הַזֵּית הֲחָדַלְתִּי אֶת-דֹּשְׁנִי
- 9 אֲשֶׁר-בִּי יִכְבְּדוּ אֱ-לֹהִים וְאֲנֹשִׁים וְהִלְכֹתִי לְנוּעַ עַל-הָעֵצִים:
- 10 וַיֹּאמְרוּ הָעֵצִים לְתֵאֵנָה לְכִי-אֵת מַלְכִּי עָלֵינוּ: וַתֹּאמֶר לָהֶם
- 11 הַתֵּאֵנָה הֲחָדַלְתִּי אֶת-מִתְקֵי וְאֶת-תְּנוּבָתִי הַטּוֹבָה וְהִלְכֹתִי
- 12 לְנוּעַ עַל-הָעֵצִים: וַיֹּאמְרוּ הָעֵצִים לְגִפְנֹן לְכִי-אֵת מַלְכִּי עָלֵינוּ:
- 13 וַתֹּאמֶר לָהֶם הַגִּפְנֹן הֲחָדַלְתִּי אֶת-תִּירוֹשֵׁי הַמְּשִׁיחַ אֱ-לֹהִים
- 14 וְאֲנֹשִׁים וְהִלְכֹתִי לְנוּעַ עַל-הָעֵצִים: וַיֹּאמְרוּ כָּל-הָעֵצִים
- 15 אֶל-הָאֲטָד לֵךְ אֵתָה מֶלֶךְ-עָלֵינוּ: וַיֹּאמֶר הָאֲטָד אֶל-

- 16 הָעֵצִים אֲם בְּאֶמֶת אַתֶּם מְשַׁחִים אֹתִי לְמַלְךְ עֲלֵיכֶם
 17 בָּאוּ חֲסוּ בְּצַלִי וְאִם-אֵין תֵּצֵא אִשׁ מִן-הָאֶטָד וְתֹאכַל
 18 אֶת-אַרְזֵי הַלְבָּנוֹן; וְעַתָּה אִם-בְּאֶמֶת וּבִתְמִים עֲשִׂיתֶם
 19 וְתִמְלִיכוּ אֶת-אַבְיִמֶלֶךְ וְאִם-טוֹבָה עֲשִׂיתֶם עִם-יִרְבְּעֵל
 20 וְעִם-בֵּיתוֹ וְאִם-כְּגִמּוּל יִדְּיוּ עֲשִׂיתֶם לוֹ: אֲשֶׁר-נִלְחַם
 21 אָבִי עֲלֵיכֶם וַיִּשְׁלַךְ אֶת-נַפְשׁוֹ מִן־גֹּד וַיֵּצֵל אֶתְכֶם מִיַּד
 22 מִדָּוִד; וְאַתֶּם קִמַּתֶּם עַל-בֵּית אָבִי הַיּוֹם וַתְּהַרְגוּ אֶת-בְּנָיו
 23 שְׁבַע־עִים אִישׁ עַל-אָבִיו וְתִמְלִיכוּ אֶת-אַבְיִמֶלֶךְ בֶּן-אֶמֶתוֹ
 24 עַל-בְּעַלְי שֶׁכֶם כִּי אַחִיכֶם הוּא; וְאִם-בְּאֶמֶת וּבִתְמִים עֲשִׂיתֶם
 25 עִם-יִרְבְּעֵל וְעִם-בֵּיתוֹ הַיּוֹם הַזֶּה שְׁמַחוּ בְּאַבְיִמֶלֶךְ וַיִּשְׂמַח
 26 גַּם-הוּא בְּכֶם; וְאִם-אֵין תֵּצֵא אִשׁ מֵאַבְיִמֶלֶךְ וְתֹאכַל אֶת-
 27 בְּעַלְי שֶׁכֶם וְאֶת-בֵּית מְלֹא וְתֵצֵא אִשׁ מִבְּעַלְי שֶׁכֶם
 28 וּמִבֵּית מְלֹא וְתֹאכַל אֶת-אַבְיִמֶלֶךְ: וַיִּנָּס יוֹתָם וַיִּבְרַח
 29 וַיֵּלֶךְ בְּאֶרֶז וַיִּשָּׁב שָׁם מִפְּנֵי אַבְיִמֶלֶךְ אָחִיו:

Words

אֶטָד

(line 15) bramble

Turn over for the next passage

Turn over ►

0	3
---	---

Passage 3**2 Samuel 11:19–20**

Point the following passage in your answer book. You may use this version to practise.

ויצו את־המלאך לאמר ככלותך את
כל־דברי המלחמה לדבר אל־המלך
והיה אס־תעלה חמת המלך ואמר לך
מדוע נגשתם אל־העיר להלחם הלוא
ידעתם את אשר־ירו מעל החומה:

Turn over for Section B

Turn over ►

Section B

Unseen poetry translation and comprehension

0 4

Passage 4

Joel 1:6–16

The prophet mourns the famine and destruction in the land.

Translate this passage into **English** in your answer book.

- 1 כִּי־גוֹל עָלָה עַל־אֲרָצִי עֲצוּם וְאֵין מִסֹּפֶר שְׁנָיו שְׁנֵי אַרְיָה
- 2 וּמִתְלַעוֹת לָבִיא לוֹ: שָׁם גִּפְנִי לְשִׁמָּה וּתְאַנְתִּי לְקִצְפָּה חֲשֹׁף חֲשֹׁפָה
- 3 וְהַשְּׁלִיף הַלְבִינּו שְׁרִיגֶיהָ: אֲלֵי כִבְתוּלָה חֲגֵר־תֶּשֶׁק עַל־בַּעַל
- 4 נְעוּרֶיהָ: הַכֶּרֶת מִנְחָה וְנִסְדָּךְ מִבַּיִת יִי אֲבָלוּ הַכְּהֻנִים מִשְׁרְתֵי
- 5 יִי: שֶׁדָּד שְׁדָה אֲבָלָה אֲדָמָה כִּי שֶׁדָּד דָּגָן הוֹבִישׁ תִּירוֹשׁ
- 6 אֲמָלַל יִצְהָר: הַבִּישׁוּ אֲכָרִים הִילִילוּ כְרָמִים עַל־חֲטָה וְעַל־שְׁעָרָה
- 7 כִּי אָבַד קִצִּיר שְׁדָה: הַגִּפְן הוֹבִישָׁה וְהַתְּאֵנָה אֲמָלְלָה רַמּוֹן גַּם־
- 8 תָּמַר וְתַפּוּחַ כָּל־עֵצֵי הַשְּׁדָה יִבְשׁוּ כִּי־הַבִּישׁ שָׁשׂוֹן מִן־בְּנֵי אָדָם:
- 9 חָגְרוּ וְסִפְדּוּ הַכְּהֻנִים הִילִילוּ מִשְׁרְתֵי מִזְבֵּחַ בָּאוּ לִינוּ בַשִּׁקִּים
- 10 מִשְׁרְתֵי אֱ־לֹהֵי כִי נִמְנַע מִבַּיִת אֱ־לֹהֵיכֶם מִנְחָה וְנִסְדָּךְ: קִדְשׁו־
- 11 צוּם קִרְאוּ עֲצָרָה אֲסִפּוּ זִקְנִים כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ בֵּית יִי
- 12 אֱ־לֹהֵיכֶם וְזַעְקוּ אֶל־יִי: אָהָה לַיּוֹם כִּי קָרוֹב יוֹם יִי וְכִשְׁד
- 13 מִשְׁדֵּי יָבֹוא: הֲלוֹא נִגַּד עֵינֵינוּ אֲכָל נִכְרַת מִבַּיִת אֱ־לֹהֵינוּ
- 14 שְׁמַחָה וְגִיל:

Words

קִצְּפָה (line 2) splintering

אֵלֵי (line 3) wail

אֲפָרָיִם (line 6) ploughmen

Turn over for the next passage

Turn over ►

Passage 5

Psalm 37:1–25

Psalm 37 contrasts the fate of the righteous and the wicked.

Read the following passage and answer the questions in your answer book in **English**.

- 1 לְדָוִד וְאֶל־תִּתְחַר בַּמִּרְעִים אֶל־תִּקְנָא בַּעֲשֵׂי עוֹלָה:
- 2 כִּי כַחֲצִיר מְהֵרָה יִמְלֹו וְכִי־רֶק דָּשָׁא יְבוֹלוּן:
- 3 בְּטַח בְּיַי וְעֵשָׂה־טוֹב שְׁכֹן־אֲרָץ וְרֵעָה אֲמוֹנָה:
- 4 וְהִתְעַנֵּג עַל־יַי וְיִתֶּן־לֶךָ מִשְׂאֵלֶת לֶבֶד:
- 5 גּוֹל עַל־יַי דְּרַכֶּךָ וּבְטַח עָלָיו וְהוּא יַעֲשֶׂה:
- 6 וְהוֹצִיא כְאוֹר צְדִקָּךָ וּמִשְׁפָּטֶךָ כַּצְּהָרִים:
- 7 דָּוִם וְלִי וְהִתְחַוֵּל לֹו אֶל־תִּתְחַר בְּמִצְלִיחַ
- 8 דְרָכֹו בְּאִישׁ עֹשֶׂה מִזְמוֹת:
- 9 הֲרֹף מֵאֹף וְעֵזֵב חֲמָה אֶל־תִּתְחַר אֶדְךָ־לְהָרַע:
- 10 כִּי־מִרְעִים יִכְרַתוּן וְקוֹי יַי הִמָּה יִירְשׁוּ־אֲרָץ:
- 11 וְעוֹד מֵעַט וְאִין רָשָׁע וְהִתְבוֹנְנַת עַל־מְקוֹמוֹ וְאִינְנוּ:
- 12 וְעַנְיִים יִירְשׁוּ־אֲרָץ וְהִתְעַנְּגוּ עַל־רֵב שְׁלוֹם:
- 13 זִמְס רָשָׁע לְצַדִּיק וְחָרַק עָלָיו שִׁנְיֹו:
- 14 אֲדַנִּי יִשְׁחַק־לֹו כִּי־רָאָה כִּי־יָבֵא יוֹמוֹ:
- 15 חָרַב וּפְתַחוּ רְשָׁעִים וְדַרְכוֹ קִנְשָׁתָם
- 16 לְהַפִּיל עָנִי וְאֶבְיוֹן לְטְבוֹחַ יִשְׂרֵי־דָרְךָ:
- 17 חָרַבִם תָּבוֹא בְלִבָּם וְקִשְׁתוֹתָם תִּשְׁבְּרָנָה:
- 18 טוֹב־מֵעַט לְצַדִּיק מִהֲמוֹן רְשָׁעִים רַבִּים:

- 19 כִּי זְרוּעוֹת רְשָׁעִים תִּשְׁבְּרָנָה וְסוּמְדֵי צְדִיקִים יִי:
 20 יוֹדַעַי יִי יְמֵי תְּמִימִם וְנִחְלָתָם לְעוֹלָם תִּהְיֶה:
 21 לֹא-יִבְשׁוּ בְּעֵת רָעָה וּבְיָמֵי רַעְבוֹן יִשְׁבְּעוּ:
 22 כִּי רְשָׁעִים וַיֵּאבְדוּ וְאֵיבֵי יִי כִּי-קָר פָּרִים כָּלוּ בְּעֶשֶׂן כָּלוּ:
 23 לֹוֹה רְשָׁע וְלֹא יִשְׁלַם וְצְדִיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן:
 24 כִּי מְבָרְכֵי יִירְשׁוּ אֶרֶץ וּמְקַלְלֵי יִפְרֹתוּ:
 25 מִיִּי מְצַעֲדֵי-גֶבֶר כּוֹנְנֵי וְדַרְכּוֹ יַחֲפֹץ:
 26 כִּי-יִפֹּל לֹא-יִוָּטֵל כִּי-יִי סוּמְדֵי יָדוּ:
 27 נְעַר וְהִיִּתִּי גַם-אֶקְנִיתִי
 28 וְלֹא-רָאִיתִי צְדִיק נֶעְזֵב וְזָרְעוֹ מִבְּקֶשׁ-לֶחֶם:

Words

יָמָלוּ

(line 2) languish

כָּרִים

(line 22) lambs/pastures

Turn over for Section C**Turn over ►**

Section C
Composition

0	6
---	---

Passage 6

Adapted from Jubilees Chapter 35

Translate the following passage into **pointed Biblical Hebrew**.

Answers in Biblical Hebrew must be written using the 'block system'.

Rebecca said: 'In a dream I saw the day of my death: that I will only live one hundred and five years.'

Jacob laughed at his mother's words; she was sitting opposite to him and she was in good health; for she could come in and go out and she was able to see. Her teeth were strong, and she had never ever been ill. Jacob said to her: 'I would be blessed, mother, if I were to live as long as you have; you will not die, for you are joking with me about your death.'

END OF SOURCES

Copyright information

For confidentiality purposes, all acknowledgements of third-party copyright material are published in a separate booklet. This booklet is published after each live examination series and is available for free download from www.aqa.org.uk.

Permission to reproduce all copyright material has been applied for. In some cases, efforts to contact copyright-holders may have been unsuccessful and AQA will be happy to rectify any omissions of acknowledgements. If you have any queries please contact the Copyright Team.

Copyright © 2023 AQA and its licensors. All rights reserved.

